

Lühiülevaade Luunja valla 2025.aasta eelarvest

Sissejuhatus

Luunja valla 2025. aasta eelarve ja seletuskiri on koostatud juhindudes hallatavate asutuste ning struktuuriüksuste juhtide poolt esitatud taotlustest. Investeeringud on planeeritud 2025.aasta eelarvesse tuginedes eelarvestrateegiale ja lähtudes tegelikest vajadustest.

Eelarve on koostatud tekkepõhiselt – tehingud kajastatakse vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Peale vallaelarve vastuvõtmist vallavolikogu poolt kinnitab Vallavalitsus oma määrusega eelarve kulude täiendava ja detailsema liigenduse majandusliku sisu järgi (alaeelarved).

Luunja valla 2025. aasta eelarve mahuks on 14,93 miljonit eurot. Võrreldes 2024. aasta eelarvega suureneb 2025. aasta vallaelarve 1,3 miljonit eurot ehk 10%.

KOONDEELARVE	Eelarve 2023 täitmine	Eelarve 2024	Eelarve 2025 kokku
PÕHITEGEVUSE TULUD	12 132 722	12 622 628	13 883 173
Maksutulud, sh	8 415 851	9 370 000	10 300 000
Füüsilise isiku tulumaks	8 349 070	9 300 000	10 200 000
Maamaks	66 781	70 000	100 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	498 637	594 582	778 220
Saadavad toetused tegevuskuludeks, sh	3 169 316	2 613 046	2 759 953
Tasandusfond	681 753	447 429	413 834
Toetusfond	2 160 011	2 076 212	2 141 393
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	327 552	89 405	204 726
Muud tegevustulud	48 918	45 000	45 000
PÕHITEGEVUSE KULUD	10 955 004	11 314 292	11 936 802
Antavad toetused	762 943	862 264	882 089
Muud tegevuskulud	10 192 061	10 452 028	11 054 713
PÕHITEGEVUSE TULEM	1 177 718	1 308 336	1 946 371
INVESTEERIMISTEGEVUS	-5 171 860	-582 500	-1 006 300
Põhivara müük (+)	0	200 000	80 000
Põhivara soetus (-)	-4 468 225	-300 000	-1 214 500
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	177 947	92 500	595 200
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-520 392	-100 000	-127 000
Finantstulud (+)	18 789	0	0
Finantskulud (-)	-379 979	-475 000	-340 000
EELARVE TULEM (ülejäak + / puudujääk -)	-3 994 142	725 836	940 071
FINANTSEERIMISTEGEVUS	2 440 432	-1 381 477	-1 315 800
Kohustuste võtmine (+)	3 445 000	0	0
Kohustuste tasumine (-)	-1 004 568	-1 381 477	-1 315 800
Likviidsete varade muutus	-1 217 543	-305 641	-160 729
Likviidsete varade muutus	-1 217 543	-305 641	-160 729
NÕUETE JA KOHUSTUSTE SALDODE MUUTUS (+/-)	336 167	350 000	215 000
EELARVE KOGUMAHT	17 328 168	13 570 769	14 934 102

TULUD

Põhitegevuse tulude suuruseks on **13 883 173 eurot**. Põhitegevuse tuludest moodustavad maksutulud kokku 74%, saadavad toetused 20%. Teised tulud on väiksema osakaaluga.

Tulu nimetus	Eelarve täitmine 2023	Eelarve 2024	Eelarve 2025	muutuse %
Põhitegevuse tulud	12 132 722	12 622 628	13 883 173	10
MAKSUTULUD	8 415 851	9 370 000	10 300 000	10
Füüsilise isiku tulumaks	8 349 070	9 300 000	10 200 000	10
Maamaks	66 781	70 000	100 000	43
KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK	498 637	594 582	778 220	31
SIHTOTSTARBELISED TOETUSED	327 552	89 405	204 726	129
SAADAVAD TOETUSED TEGEVUSKULUDEKS	2 841 764	2 523 641	2 555 227	1
Tasandusfond lg 1	681 753	447 429	413 834	-8
Toetusfond lg 2	2 160 011	2 076 212	2 141 393	3
MUUD TEGEVUSTULUD	48 918	45 000	45 000	0

Füüsilise isiku tulumaks on valla eelarves kõige suurema osatähtsusega - 2025.a eelarve projektis moodustab see tuluallikas põhitegevuse tuludest 73,5%. **Võrreldes 2024. a prognoositava eelarvega suurenemine kokku 10%**. Tulumaksu põhiliseks kasvuteguriks järgmisel aastal on maksumaksjate arvu kasv ja alampalga suurenemine.

Arvestatud on tulumaksu senist laekumise dünaamikat ning riigi poolt tehtud muudatustega tulumaksuseadusse. Alates 2024.aastast vähendati omavalitsustele maksustatavast tulust ülekantavat osa 11,96-lt %-lt 11,89%-le, 2025.aastast väheneb 11,29%-le. Lisaks hakkas omavalitsusele laekuma pensionitulust 2024. aastal 2,5%, millega kompenseeritakse osaliselt hooldusreformi kulusid, matusetootust ja asendus- ning järelhooldus kulusid. 2025. aasta eraldatakse pensionitulult 5,5%, mille suurus on prognoositavalt 411 tuhat eurot. See on arvestatud eeldusel, et 2025.aasta pensionitõus on 8,1% ja pensionitulu saadakse aastas 7 483 tuhat eurot.

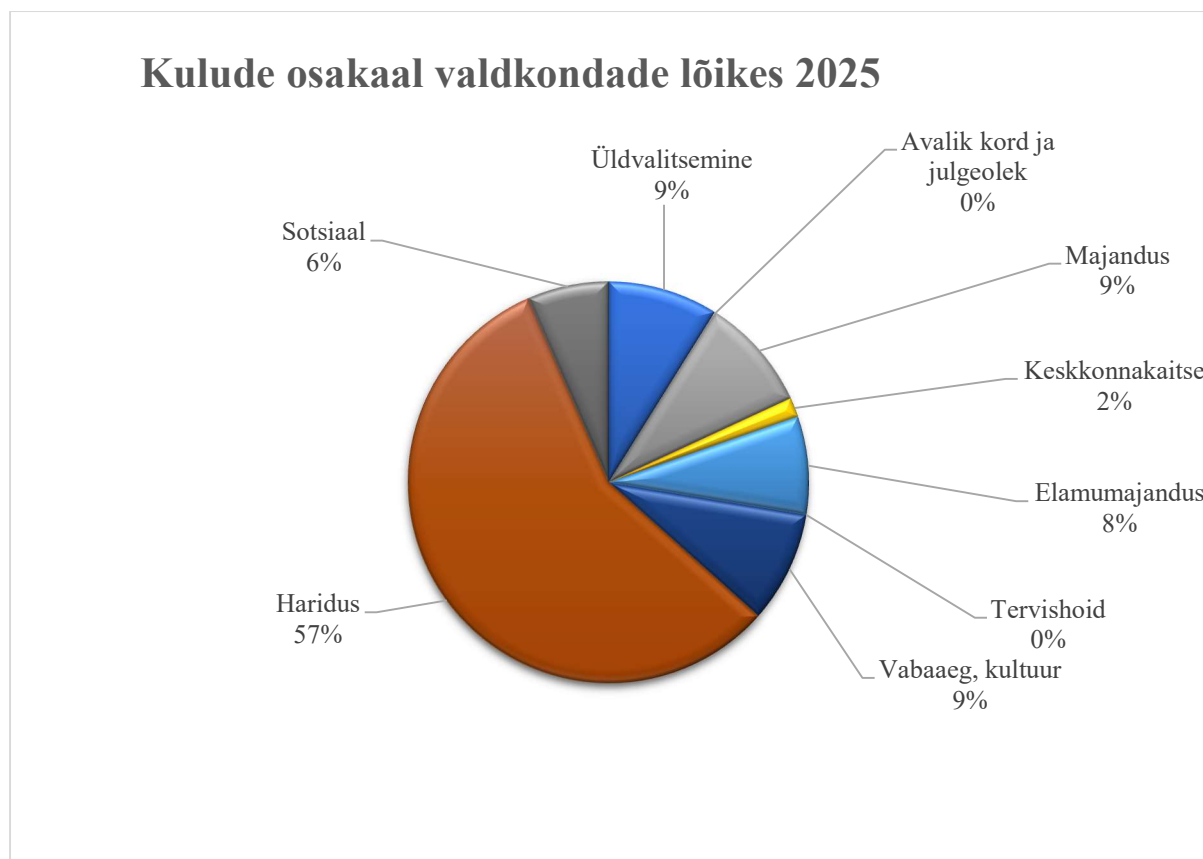
Saadavate toetuste eelarves on olulisemad riigipoolsed sihtotstarbelised toetusfondi summad ning tasandusfondi summa. Sihtotstarbelise toetusfondi suuruseks on 2 141 393 eurot, millest 1 898 328 eurot on eraldised haridusvaldkonna kuludeks. Tasandusfondi eraldis väheneb 33 595 euro võrra.

Investeeringutegevuse tulude mahuks on 675 200 eurot, millest põhivara müük moodustab 80 000 eurot (korterite ja maa müük). Põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist on kavandatud hajaasustusprogrammist 25 000 eurot 2025.aastal tehtavatele projektidele, 60 000 eurot Tartumaa roheenergeetika kompetentsikeskuse loomise projektist päikesepaneelide paigaldamiseks Luunja Keskkoolile, 37 200 Kalastus platvormi projektist ja 478 000 Kaare tee kanalisatsiooni ja sadevee ärajuhtimiseks (328 000 toetus KIK-st ja 150 000 eurot Tartu Veevärgi toetus).

KULUD

Valla 2025. a kulude eelarve maht on **14 934 102** eurot. Põhitegevuse kulud moodustavad eelarvest kõikide valdkondade peale kokku **11 936 802** eurot (80%), investeerimistegevuse kulud **1 681 500** eurot (11%) ja laenukohustuste tasumine **1 315 800** eurot (9%).

Suurima osatähtsusega valla eelarves on kulutused haridusse, mis moodustavad valla eelarvest 57%, üldvalitsemine 9%, kultuur, vabaaeg ja sport 9%, majandusvaldkond 9%, sotsiaal 6%, elamu- ja kommunaalmajandus 8%, keskkonnakaitse 2%.

Põhitegevuse kulude suurus on **11 936 802** eurot ja põhitegevuse kulud kasvavad võrreldes 2024. aastaga 6%. Vald annab 2025. aastal erinevaid toetusi spordi-, kultuuri-, sotsiaal- ja haridusvaldkonnas 882 089 euro eest. Tegevuskuludeks (personali- ja majandamiskulud, muud kulud) planeeriti kokku 11 054 713 eurot.

Põhitegevuse kulud maj sisu järgi	2023 täitmine	Eelarve 2024	Eelarve 2025	Muutus %
Antavad toetused	762 943	862 264	882 089	2
Muud tegevuskulud	10 192 061	10 452 028	11 054 713	6
Kokku	10 955 004	11 314 292	11 936 802	6

Põhitegevuse kuludest on 65% haridusele, vabaaeg ja kultuurivaldkonnale 10%, majandusvaldkonnale 8%, üldvalitsemisele 7%, sotsiaalsele kaitsele 7%. Põhitegevuse tulud ületavad kulusid 1 946 371 euro võrra, mis näitab, et KOFS kriteerium on täidetud ning nimetatud ülejäägi saab suunata investeerimistegevuseks ja laenukohustuste tasumiseks.

Investeerimistegevuse kulude suuruseks on 1 681 500 eurot. Investeeringud moodustavad vallaeelarve kuludest 11%. Investeerimistegevuse katteallikatest moodustavad valla omafinantseeringu vahendid 1 086 300 eurot (65%) ja toetused 595 200 eurot (35%). **Põhivara** planeeritakse soetada 1 214 500 euro ulatuses. **Põhivara sihtfinantseerimiseks antavaid vahendeid** on kavandatud 127 000 eurot, millest Hajaasustusprogrammi elluviimiseks 40 000 eurot ja SA Luunja Jõesadamale 87 000 eurot Sepikoja projekti kaasfinantseerimiseks. **Intresse** tasutakse kohustustelt 340 000 eurot.

PÕHIVARA SOETUS objektide lõikes	2025	% kuludest
Teede rekonstrueerimine	80 000	5%
Kergliiklusteede võrgustik	100 000	6%
Kalastus platvorm	46 500	3%
Kaasav eelarve	40 000	2%
Kaare tee sademeveesüsteemide ehitamine	728 000	43%
Luunja tuletõrjevee planeerimine	60 000	4%
ÜVK realiseerumine (Kabina projekt)	80 000	5%
Luunja Keskkooli päikesepaneelid	80 000	5%
Hajaasustusprogramm	40 000	2%
Sadamakoda	87 000	5%
intressikulu	340 000	20%
KOKKU INVESTEERINGUD OBJEKTIDE LÕIKES	1 681 500	100%

2025. aastal ei ole kavandatud uute laenude võtmist. Olemasolevate kohustuste tasumiseks kulub 1 315 800 eurot.

Valla **laenukohustused** moodustavad 2025.aasta lõpuks **7 231 408 eurot** ehk 51,1% põhitegevuse tuludest. Sellega püsib Luunja vald 100% netovõlakoormuse piirides.

Koostas

Hille Luts